

Vereniging van Effectenbezitters
T.a.v. de heren:
P.M. Koster, Directeur en
G.F.E. Koster, Hoofd Juridische zaken
Amaliastraat 7
2514 JC DEN HAAG

via mail: xxxxxxx@veb.net en xxxxxxx@veb.net

DSM Nederland B.V.

Poststraat 1
6135 KR Sittard
P.O. Box 43
6130 AA Sittard
Netherlands

Tel. +31 (0)46 4773322

Datum
19 juni 2019

Onze referentie
DNL20190619

DSM reactie op brief van de VEB

Mijne heren,

Hartelijk dank voor uw brief van 3 juni 2019. U refereert aan het NRC-artikel d.d. 21 mei jl. over de uitstoot van lachgas (N_2O) in Nederland.

Het merendeel van het lachgas op Chemelot komt vrij bij de productie van caprolactam, gevolgd door de productie van acrylonitril. Een minimaal deel komt nog van de salpeterzuurfabriek. DSM heeft in het verleden de uitstoot van lachgas door de salpeterzuur- en de caprolactamfabrieken altijd gerapporteerd conform de richtlijnen. Bij de acrylonitrilfabriek was géén sprake van directe uitstoot van lachgas en daarom had DSM ook geen rapportageverplichting. Het lachgas werd namelijk doorgeleid en verkocht aan EdeA (een utilitybedrijf op Chemelot, later opgegaan in USG), die de gassen verbrandde om er stoom van te produceren. Deze stoom werd vervolgens weer verkocht aan de diverse fabrieken op Chemelot. Bij dit verbrandingsproces wordt het lachgas niet geheel afgebroken en dus nog deels uitgestoten. EdeA/USG heeft over deze uitstoot (0,3 miljoen ton op jaarbasis, circa 25% van de huidige lachgas uitstoot op Chemelot en circa 0,18% van de totale CO_2 uitstoot in Nederland) pas over 2017 gerapporteerd en dat had volgens de Europese PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) verordening al sinds 2007 moeten plaatsvinden. DSM had hier weliswaar geen verplichting, maar terugkijkend vinden wij wel dat DSM, EdeA/USG sterker op de rapportageverplichtingen had kunnen wijzen. DSM betreurt dit.

DSM heeft sinds 2008 de uitstoot van lachgas op Chemelot met bijna 50% gereduceerd, met name door de reductie van uitstoot van de salpeterzuurfabriek. Daarnaast heeft DSM in het algemeen haar gehele uitstoot van CO₂ de afgelopen 10 jaar enorm gereduceerd en wij gaan daarmee ook door. Duurzaamheid is voor DSM een verantwoordelijkheid, kernwaarde en business driver. Een van de belangrijkste doelen van DSM is het verminderen van de effecten van klimaatverandering en daarover transparant te rapporteren. DSM is een van de drijvende krachten achter de Chemelot-plannen om de meest duurzame, veilige en concurrerende site van Europa te worden. Het terugdringen van broeikasgassen - waaronder lachgas - speelt daarin een belangrijke rol.

In de bijlage treft u de gedetailleerde antwoorden op uw vragen. Wij hopen hiermee uw vragen voldoende te hebben beantwoord, en blijven tot uw beschikking om eventuele onduidelijkheden verder toe te lichten. Tevens hebben wij, omdat wij transparant over onze uitstoot willen rapporteren, een document met vragen en antwoorden over lachgasuitstoot op onze website gepubliceerd. Ik verwijs u graag naar dit document voor meer informatie.

Met vriendelijke groet.

Edith Schippers
President DSM Nederland

Afschrift aan de heren:
Feike Sijbesma
Dave Huizing

Antwoorden in bijlage

(i) Is de berichtgeving in de NRC juist?

Het merendeel van het lachgas op Chemelot komt vrij bij de productie van caprolactam, gevolgd door de productie van acrylonitril. Een minimaal deel komt nog van de salpeterzuurfabriek. DSM heeft in het verleden de uitstoot van lachgas door de salpeterzuur- en de caprolactamfabrieken altijd gerapporteerd conform de richtlijnen. Bij de acrylonitrilfabriek was géén sprake van directe uitstoot van lachgas en daarom had DSM ook geen rapportageverplichting. Het lachgas werd namelijk doorgeleid en verkocht aan EdeA (een utilitybedrijf op Chemelot, later opgegaan in USG), die de gassen verbrandde om er stoom van te produceren. Deze stoom werd vervolgens verkocht aan de diverse fabrieken op Chemelot. Bij dit verbrandingsproces wordt het lachgas niet geheel afgebroken en dus nog deels uitgestoten. EdeA/USG heeft over deze uitstoot (0,3 miljoen ton op jaarbasis, circa 25% van de huidige lachgas uitstoot op Chemelot en circa 0,18% van de totale CO₂ uitstoot in Nederland) pas over 2017 gerapporteerd en dat had volgens de Europese PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) verordening al sinds 2007 moeten plaatsvinden. DSM had hier weliswaar geen verplichting, maar terugkijkend vinden wij wel dat DSM, EdeA/USG sterker op de rapportageverplichtingen had kunnen wijzen. DSM betreurt dit.

Met de lachgasuitstoot zijn geen milieuvergunningsovertredingen overtroffen. Ook valt de uitstoot van lachgas door het verbranden van afvalgassen van de acrylonitrilfabriek niet onder het ETS systeem (European Union Emission Trading Scheme). Er was dus geen sprake van het “CO₂ beprijsen” van de uitstoot van deze broeikasgassen. Wel had de lachgasuitstoot volgens de richtlijnen eerder dan over 2017 gerapporteerd moeten worden door EdeA/USG.

AnQore is de huidige eigenaar van de acrylonitrilfabriek, waarin DSM sinds 2015 een niet strategisch minderheidsbelang van 35% heeft. EdeA is in 2015 opgegaan in USG, een utilitybedrijf op Chemelot. DSM had vanaf 2002 een minderheidsbelang in EdeA (25%) en had daarmee geen zeggenschap over de bedrijfsvoering. Vanaf 2015 had DSM überhaupt geen aandeel meer in EdeA of USG.

(ii) Waarom heeft DSM in haar jaarrekeningen over 2017 en 2018 geen melding gemaakt van de lekkage/uitstoot van lachgas in de AnQore fabriek?

Er is nooit sprake geweest van een lekkage, maar van een niet volledige rapportage van de uitstoot van lachgas. DSM heeft alleen nog een niet-strategisch minderheidsaandeel van 35% in de acrylonitrilfabriek. DSM neemt de uitstoot van broeikasgassen van minderheidsdeelnemingen niet mee in haar rapportages. DSM neemt overigens 100% van de uitstoot mee in bedrijven waar het controlerende meerderheidsdeelnemingen heeft. Dit alles is geheel in lijn met de geconsolideerde financiële rapportages, op basis van IFRS en het “Green House Gas Protocol”.

(iii) Waarom heeft DSM geen melding gemaakt van de lekkage in het hoofdstuk “what still went wrong” in respectievelijk 2017 en 2018?

Ten eerste werd het management van DSM pas in mei 2019 op de hoogte gesteld; dus na het publiceren van het jaarverslag. Ten tweede heeft de rapportageverplichting voor de acrylonitrilfabriek nooit bij DSM gelegen en ook zijn er geen milieuvergunningsovertredingen.

(iv) Is de lekkage meegenomen in de berekeningen van GHGE die DSM in 2017 en 2018 heeft gerapporteerd en zo nee, waarom niet?

DSM heeft in het verleden de uitstoot van lachgas door de salpeterzuur- en de caprolactamfabrieken geconsolideerd in de “Green House Gas” (efficiency) berekeningen. DSM heeft dit gedaan zolang DSM eigenaar was. De fabrieken zijn in 2010 (salpeterzuur) en 2015 (caprolactam) door DSM verkocht.

De uitstoot van de acrylonitrilfabriek had door EdeA (later USG) gedaan moeten worden. EdeA is in 2015 opgegaan in USG, een utilitybedrijf op Chemelot. DSM had vanaf 2002 een minderheidsbelang in EdeA (25%) en had daarmee geen zeggenschap over de bedrijfsvoering. Vanaf 2015 had DSM überhaupt geen aandeel meer in EdeA of USG. DSM neemt de uitstoot van broeikasgassen van minderheidsdeelnemingen niet mee in haar rapportages. Dit alles is geheel in lijn met de geconsolideerde financiële rapportages, op basis van IFRS en volgens het internationaal erkende "Green House Gas Protocol". Daarentegen neemt DSM controlerende meerderheidsaandelen geheel mee.

(vii) is de lekkage meegedeeld aan de accountant van DSM?

DSM voert elk jaar ongeveer 75 interne corporate audits uit en in principe alleen bij bedrijven waarbij DSM een meerderheidsaandeel heeft; die deelt zij met de externe accountant. Bij EdeA/USG zijn geen "milieu-audits" uitgevoerd door DSM. Omdat het lachgas van de acrylonitrilfabriek werd afgevoerd en verbrand door EdeA/USG, en daar ook de rapportageplicht lag, werd deze emissie niet geconsolideerd in de DSM milieuraapportage (scope 1+2) en dus ook niet aan de externe auditor voorgelegd.

(v) Is de lekkage van invloed op de *long term incentive performance target*? Zo ja, is DSM voornemens deze aan te passen?

Bij de acrylonitrilfabriek was géén sprake van directe uitstoot. Het lachgas werd namelijk doorgeleid en verkocht aan EdeA (een utilitybedrijf op Chemelot, later opgegaan in USG), die de gassen verbrandde om er stoom van te produceren. Deze stoom werd vervolgens verkocht aan de diverse fabrieken op Chemelot. Daarmee wordt dit niet in de broeikasgasemissie van DSM geconsolideerd; geheel conform het internationale erkende "Green House Gas Protocol". Overigens, als deze lachgasemissie een directe emissie was geweest, had ook dat geen financiële impact op de bonusberekening betekend omdat het referentiepunt van de startsituatie dan ook hoger had gelegen.

(vi) Was de raad van commissarissen op de hoogte van de lekkage? En zo ja per wanneer?

Het DSM management (directie DSM Nederland, alsmede de Raad van Bestuur van DSM en de Raden van Commissarissen van DSM Nederland en DSM) wist niet dat EdeA/USG pas over 2017 volgens de Europese PRTR verordening is gaan rapporteren. Daar DSM sinds 2015 geen eigenaar meer is van USG, had USG ook geen verplichting DSM hierover te informeren. Pas in mei 2019 is de directie en Raad van Commissarissen van DSM Nederland, en de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van DSM van het niet-gerapporteerde lachgas op de hoogte gebracht. DSM had weliswaar geen rapportageverplichting, maar terugkijkend vindt het management van DSM wel, dat DSM (i.c. het management van de acrylonitrilfabriek) het utilitybedrijf EdeA/USG sterker op de rapportageverplichtingen had kunnen wijzen. Dat betreurt DSM.

(viii) Waarom is de uitstoot niet voor 2017 ontdekt, althans is de lachgasuitstoot van AnQore / DSM Acrylonitril niet eerder gemeten?

EdeA/USG was zich niet bewust van deze lachgasuitstoot en toen USG dat wel werd in 2017 heeft ze dat direct gecorrigeerd. EdeA/USG rapporte(e)r(d)en overigens eveneens over diverse andere emissies.

(ix) Zijn bij de verkoop van 65% van de AnQore aandelen B.V. in december 2015 afspraken gemaakt met CVC Capital Partners B.V. over *contingent liabilities*? Bijvoorbeeld: hoe worden risico's verdeeld bij grote schadeclaims inzake de lachgasuitstoot? DSM was (in ieder geval vóór december 2015) verantwoordelijk voor de uitstoot als voormalig 100% aandeelhouder.

Het contract tussen CVC en DSM inzake de overdracht (op 31 juli 2015) van o.a. 65% van het belang in de acrylonitril business is vertrouwelijk en wij kunnen daarover geen mededelingen doen. Met betrekking tot

“contingent liabilities” merken wij op dat DSM ter zake de uitstoot van lachgas (of een mogelijke schadeclaim in verband daarmee) geen “contingent liabilities” heeft opgenomen in de jaarrekening over het jaar van de desinvestering (2015) en evenmin over jaren 2016 - 2018.

(x) Recent pleitte de heer Sijbesma voor een hogere prijs voor de uitstoot van CO₂: “het is het efficiëntste systeem om bedrijven tot bewegen aan te zetten.” Hoe kijkt u aan tegen de uitstoot van lachgas? Wat gaat DSM doen om de effecten van de uitstoot op korte termijn te redresseren?

DSM stoot thans geen lachgas meer uit. Toen DSM nog eigenaar was van de fabrieken die wel lachgas uitstootten, heeft DSM de uitstoot met circa 50% teruggebracht. DSM zet zich continu in om broeikasgassen steeds verder terug te dringen, zowel van onze eigen operationele activiteiten als in de gehele waardeketen, door ook onze klanten in staat te stellen hun broeikasgassen te reduceren (door middel van onze producten). We steunen Chemelot's duurzaamheidsplannen voor de locatie dan ook volledig en verdere reductie van de lachgasuitstoot is onderdeel hiervan. Realisatie van deze plannen zou mogelijk een totale reductie van 75% van de resterende lachgasemissie voor de Chemelot site betekenen, naar een niveau lager dan 10% van de originele uitstoot van lachgas. Dit is echter niet aan DSM maar aan de eigenaren in samenspraak met Chemelot en de overheid.

-*-